

Biografie Siegmund Gold Rechtstraat 35

SIEGMUND GOLD, geboren 10 oktober 1927

In 1932-1933 is Siegmund met zijn vader, zijn moeder en met zijn een jaar oudere zusje uit Duitsland naar Nederland gevlucht. Het gezin ging in Heer wonen. In de eerste tijd ging Siegmund naar de lagere school in Heer. Naar Joodse les op Zondag in de synagoge in de Capucijnengang gingen we met het stoomtreintje naar Maastricht. Op Sabbath waren er jeugd-bijeenkomsten boven de synagoge, maar op Sabbath (rustdag) mogen Joden niet werken of met een voertuig rijden en dus ook niet met dat stoomtreintje. We liepen dan met grote stappen op de bielzen van de rails, dat schoot lekker op.

Enkele jaren later is het gezin naar Maastricht verhuisd.

Toen de oorlog uitbrak op 10 mei 1940 was Siegmund twaalf jaar. Hij had net toelatingsexamen gedaan voor de openbare HBS in de Helmstraat. In die tijd moest je nog examen doen om toegelaten te worden tot HBS of Gymnasium. Hij kreeg een goed rapport in die eerste klas en werd aan het eind van het schooljaar in 1941 bevorderd naar klas twee. Maar in die zomervakantie kwam de verordening dat Joodse kinderen niet meer samen met niet-Joodse kinderen naar dezelfde school mochten.

Aangezien er leerplicht was werd in Maastricht een apart schooltje opgericht voor Joodse leerlingen van HBS en gymnasium. In totaal zestien kinderen. Van die kinderen hadden sommigen net toelatingsexamen gedaan, anderen waren aan hun eindexamen toe. Alle leerlingen zaten samen in één lokaal. Docenten waren Ernst Keizer uit Venlo en Louis M. Tas, medisch student uit Amsterdam.

In oktober 1941 heeft Siegmund Barmitswa gedaan. Mijnheer Gobes, voorganger in de Joodse Gemeente in Maastricht gaf les om zijn Parsje uit het Hebreeuws te leren vertalen. Een Parsje is een hoofdstuk uit de Tora die de Barmitswa-jongen op die heugelijke dag in de Synagoge moet voorzingen.

Vroeger leerde je niet alleen die eigen Parsje. We leerden hele delen uit Tenach vertalen.

In Tenach staan ook zinnen waarvan mijnheer Gobes een rood hoofd kreeg. Hij las die betreffende Hebreeuwse tekst dan vluchtig en zei achteloos: "Dat slaan we over, dat is niet belangrijk". Wij voelden natuurlijk dat er iets stond dat wij niet mochten weten en zodra we thuis waren gingen we in onze Tenach met Nederlandse vertaling opzoeken wat dat geweest kon zijn. Niet altijd werden wij daar wijzer door. Wat zou "Hij bekende haar" toch betekenen?

In november 1942 werd er aan huis gebeld.

Twee Nederlandse politieagenten: "Goeden avond, wij komen U halen".

Via de kampen Westerbork, Theresiënstadt, Auschwitz is Siegmund in het kamp Gross Rosen terecht gekomen. Nadat Gross Rosen in april 1945 in verband met de nadering van de geallieerde troepen ontruimd moest worden zijn de gevangenen geëvacueerd. Dat betekende de dodenmars; bewaakt door Duitse militairen enkele

dagen in de bittere kou door de sneeuw lopen, verzwakt en uitgehongerd, letterlijk vallen en opstaan. Wie niet meer kon opstaan werd doodgeschoten.

Of Siegmund uiteindelijk nog in Buchenwald is terecht gekomen is niet duidelijk
Het Rode Kruis deelt mee: Siegmund Gold, omgekomen op 2 mei 1945 in Midden Europa.

(tekst geschreven door zijn zusje Jenny Hertzberger-Gold en gestuurd aan Fred Grünfeld op 16 november 2012).

